

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanians
In The United States

VOL. LXI

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Cicago, Ill. — Pirmadienis, Vasario-February 2 d. 1976

Kaina 15c

IS BALTIJOS BĖGO SOVIETU KARO LAIVAI

MAROKIEČIAI IMA NELAISVĖN ISIVERZUSIUS ALŽIRIEČIUS

Mauritanijos pasienyje buvo užpulti du
pasienio postai, užmušti 8 kareiviai

ALŽYRAS, Alžirija. — Didokas skaičius alžiriečių buvo įsiveržę į šiaurinę Ispanijos Sacharos dalį, bet Maroko kariai juos apsupa ir vykusiai naikina. Marokiečiai nuginklavo kelias dešimtis „polisarijų“, bet paaiškėjo, jog tai būta perrengtų Alžirijos karių.

Sacharos gilumon įsiveržusieji alžiriečiai ieško būdų pasitraukti, nes centrinė valdžia nepajėgia pristatyti reikalingo maisto ir ginklų. Atrodo, kad marokiečiai sutraukė daugiau karių į Sacharos šiaurę, kad galėtų pastoti kelią naujiems įsiveržėliams.

Laikraštis kaltina Ameriką

Alžirijos dienraštis El Muza'id, pasiremdamas savo korespondento žiniomis iš Washingtono, skelbia, kad JAV padeda marokiečiams kovoti prieš Sacharos nepriklausomybės siekiančius arabus. Duomenų saugojimo tvirtinimui laikraštis nebuvo, bet tokį gandą paleido.

Kisiergiui pasirašius susitarimą dėl keturių karo bazių Ispanijoje, Alžirijos spauda pradėjo kampaniją prieš JAV.

Marokiečiai neleidžia alžiriečiams savivaliauti, bet Mauritanijos postai ir nužudė visus į Mauritanijos karius, saugojusius mirtą pasienio zona.

Didėja pasitikėjimas krašto ūkiu

Dauguma Amerikos prekybos bendrovių džiaugiasi padidėjusia prekybos apyvarta. Manoma, kad toks prekybos pagyvėjimas atsirado padidėjus vartotojų patikėjimui krašto ūkiu, jo ateitimui. Pavyzdžiui, Sears & Roebuck prekybos apyvarta sausio mėnesyje padidėjo 13%, Montgomery Ward & Co. — 12%, Minneapolis Dayton Hudson — 7,1% ir t. t.

Plieno gamyba irgi juda į gerąją pusę taip, kad Bliss & Laughlin Ind. meta 15 mil. dol. kapitalo gamybos prapleitimui, Inland Steel bendrovė, kartu su Cleveland-Cliffs Iron komp., planuoja žemės rūdos kasyklų pajėgumą, esančių aukštutinio Midžigano pusiasalyje, padidinti iki 8 mil. tonų per metus. t. y., kiek mano iškasti geležies rūdos.

Aišku, vertybės popierių rinkai, tokioms ekonominėms perspektyvoms esant, pasižokinėdama vis gerėja ir šiandieną jau yra pasiekusi 968 Dow Jones industrinius taškus. Didžiausią stimulą akcijų rinkai teikia mąstantis už duodamas paskolas mamas nuosimtis ir, žinoma, su tuo susijęs vartotojų pasitikėjimas krašto ekonomine ateitimi.

Filipinuose neramu

MANILA. — Daugiausia kaip kintamas asmenų buvo suimta Ma-

LIBANAS KOVOS UŽ NEPRIKLAUSOMYBĘ IR IŠSTUMS PALESTINIEČIUS

BE'UTAS, Libanas. — Libano kariuomenė vykusiai pastoja keli iš Sirijos įsiveržusiems ir Libano valdyti pasiryžusiems palestiniečiams. Dalis palestiniečių jau iškėlavo į Siriją, bet yra kelios grupės, kurios nesitraukia iš strateginių pozicijų.

Libano gyventojai organizuojasi kovai už krašto nepriklausomybę. Beirute vykęs pasitarimas garantavo Libanui nepriklausomybę, Sirijos valdžia pasižadėjo atšaukti visus palestiniečius, o dabar šis įsakymas vilkinamas. Pačiame Beirute Libano kariuomenė prižiūri tvarką. Šią savaitę susitiks Sirijos ir Libano prezidentai naujai susidariusiai padėčiai aptarti. Arabų vadai atidžiai seks šį pasitarimą, nes Beirute buvo nutarta palikti Libaną nepriklausomą ir leisti jam pačiam tvarkyti visus savo vidaus ir užsienio reikalus.

JAV prekybininkų apskaičiavimu, vien tik Iranas ir arabų kraštai per ateinančius penkis metus įsiveš užsienio gaminių nemažiau kaip už 350 bil. dolerių. Tai suma verta dėmesio, verta aukų.

Kitur, toliau Azijoje, yra Indija, Kinija ir kitos valstybės. Ypač Kinija, pinpongo žaidėjams atidarius vartus, yra viliojanti šalį, kur gyventojų priskaityta kokių 800 milijonų ir kurie reikalingi apręgti ir dar bavenėti. Kinijos tikro gyvenimo skaičiaus nieks nežino, bet manoma, kad už metų, kitų pasieks pilną bilijoną. Taigi, Kinija taipgi gali būti geras prekybos bendrininkas. Bėda tik, kad Kinijos visų gyventojų kokie 85% gyvena kolchozuose ir jų įprinkimo galia yra labai menka. Be to, kokių 25 metus Amerika vengė Kinijos, prekybininkai šalinosi nuo jos.

Prezidentams, Niksonui ir Fordui sušildžius draugiškumo ryšius su Mao Četungu, Amerikos prekybininkai sugebėjo Kinijai įpiršti gaminių 1974 m. už 800 mil. dolerių. Čia ir vėl bėda: Kinija Amerikai tepardavė prekių už 70 mil. dolerių. Reik turėti omenyje, kad kinai nori turėti prekybą su užsienio santykiu doleris už dolerį, t. y., už kiek perkama, už tiek pat turi būti ir parduota.

Kinija, vakarų ir amerikiečių akimis žiūrint, yra dar atsilikęs kraštas, nors pati pasigamina raketas, skraidančių padangėmis, paleidžia ir erdves satelitus, bet sausinio bei drėkinimo darbus dirbdami, neturi ratukų ir žemės nešioja žmonių minios kasikėmis. Arba vėl, Kinija augina ir suvartoja milijonus svarų žemės riešutų, bet auginimo ir derliaus nuėmimo darbus atlieka rankomis, neturi reikiamų mašinų. Toliau, kaip visuose komunistiniuose kraštuose, taip ir Kinijoje, žmonės veržiasi į miestus. Reikia namų, reikia ir fabriku jiems pragyventi prasimaitinti.

Visą tai į krūvą sudėjus, gausi dirva, atvira rinka įvairiems gaminiams, įrankiams, mašinoms, kas ir vilioja pelną besivaikantiuos laisvojo pasaulio biznierių. Bet... Jei nebūtų „bet“, tai pasaulis būtų kitoks.

Europos rinka nepriima Graikijos

BRUSELIS. — Europos bendrosios rinkos direktorių komisija atmetė Graikijos prašymą ir atsisakė jį priimti bendrosios rinkos nariu, kadangi ji dar nėra ekonomiškai pajėgi būti nariu mažiausiai 5 metus. Graikija galės būti priimta į bendrąją Europos rinką tik 1984 m., remiantis sudaryta tarp Graikijos ir Bendrosios Europos rinkos sutartimi.

Graikijos vyriausybė sako, kad toks bendrosios Europos rinkos direktorių sprendimas yra smūgis Europos demokratijai ir Graikijos užgavimas.

Vienok, prieš darant kokį nors sprendimą, Graikiją palausianti Ministrų tarybos nuomonės, vyriausio Europos bendrosios rinkos organo.

Slaugymo namų gaisre 13 žuvo

CHICAGO. — Penktadienį dėl neišaiškintos priežasties pačiame višulių staiga prasidėjusiame Wincrest slaugymo namų gaisre, 636 N. Winthrop ave., 13 slaugomų žmonių žuvo ir apie 25 buvo sužeisti — dūmais užtroškę. Tuose namuose buvo slaugomi 97 seno amžiaus žmonės, daugelis jų invalidai.

Gaisras prasidėjo 3 aukšte, kurio visi gyventojai tuo metu buvo susirinkę pamaldų. Jei ne tos pamaldos, daugumas jų galbūt, būtų žuvę, kai nuodingi dūmai pripildė jų kambarius. Gelbėjimas gaisrininkams buvo apsunkintas dūmais namo viduje ir apledėjimais lauke. Nukentėjusieji nugabenti į Edgewater, Weiss Memorial ir St. Francis ligonines.

Ugniagesių departamento komisionierius Robert Quinn pradėjo gaisro priežasčių tyrimą. Esama įtarimo, kad koks nors protiškai „neišbalansuotas“ slaugomasis galėjo tai padaryti.

Argentinoje vyksta toliau žudynės

BUENOS AIRES. — Pereitais 1975 m. Argentinoje buvo nužudyta daugiau 800 žmonių, o šiemet nemažiau kaip 52.

Sausio 29 policijai nušovė sostinės gatvėje tris piliečius įtarus juos esant bandolieriais. Trumpai po to, 15-kos teroristų grupė, 13 vyrų ir 2 moterys, nušovė 2 Bendix bendrovės pareigūnus ir vieną policininką. Bendix bendrovės įmonė, gaminanti auto dalis, yra 8 mylios nuo sostinės Buenos Aires.

Pasitraukdami teroristai, ant Bendix bendrovės įmonės sienos užrašė: „Šį darbą atliko Montaneros kairieji peronistai“. Argentinos imonininkai ir prekybininkai įteikė vyriausybei pareiškimą — reikalavimą, kad vyriausybė turi sutvarkyti teroristų tir apsaugoti piliečius. Priešingu atveju jie atsisakys mokėti mokesčius ir sustabdys įmones.

Prašo uždrausti mėsą „gerinti“ chemikalais

WASHINGTONAS. — Įtardami, kad nitratai ir nitritai yra potencialūs vėžio akstinai, penkių (maisto vartotojų aplinkos) grupių lyderiai kreipėsi į Agrikultūros departamentą, kad uždraustų vartoti chemikalus mėsai ir kūdikių maistui „pagerinti“. Jie pareiškė, kad departamento pasiūlytieji standartai yra visiškai „nepriimtini“ ir tik legalizuotų maisto pramonės iki šiol vartojamą praktiką.

Amerikiečiai kasmet suvalgo po 4.4 bilijonus svarų „pagerintų“ (cured) mėsos, tai yra po 20 svarų kiekvienai gyvai galvai, patys nežinodami, kad industrijos plačiai vartojamais nitratais ir nitritais rizikuoja vėžiu...

JŪREIVIAI SUĖMĖ SOVIETŲ KARININKUS, SUKO Į VAKARUS

Karo laivai ir lėktuvai sustabdė bėglius,
privertė grįžti į Leningrado uostą

LONDONAS, Anglija. — Tikrai nustatyta, kad praeitų lapkričio 7 dieną sovietų karo laivas, iš Rygos uosto plaukęs ningradą, buvo pasukęs į vakarus, bet sovietų narlaivių ir lėktuvų buvo sulaukęs ir pasuktas į Leningradą, — pranešrai informuotas britų dienraštis Daily Telegraph. Praeitais m buvo pasklidę gandai, kad vienas sovietų karo laivas bandė bėgti į vakarus, bet sovietų karo jėgų buvo sustabdytas ir žintas į sovietų vandenį. Tokias žinias pasakojo sovietų ūkikai, gyvenę Baltijos pakraščiuose. Sovietų ūkininkų pasakos pasiekusios Švediją ir buvo paminėtos spaudoje.

Daily Telegraph dabar tvirtina, kad toks įvykis buvo. Jie žino, kad sovietų karo laivas turėjo tikrai „628“ numerį, bet vardo nenešiojo. Kita kryptimi pasukusį sovietų Kotlin klasės karo laivą pastebėjo sovietų radijas. Baltijos vandenį kontroliuojantis sovietų radijas žinojo 628 laivo kryptį, o kai pastebėjo, kad jis pasuko kita kryptimi, tai įspėjo sovietų aviaciją ir Baltijos jūroje tuo metu buvusius sovietų karo laivus.

Britų dienraštis tvirtina, kad maištaujanti sovietų karo laivo jėga suėmė visus penkis sovietų laivo karininkus ir uždarė juos kajutėse. Ko maištaujantieji jūrininkai norėjo ir koks jų likimas — tuo tarpu užsieniečiai nežino. Tiek teiginiai, kad minėtas sovietų laivas buvo nuldėtas į Leningrado uostą ir ten suimti visi maištininkai. Jų likimas tuo tarpu nežinomas, nes sovietų valdžia slepia visą žinią, liečiančią sovietų jūreivius maištą praeitais metais.

Maskva, Rusija. — Sovietų valdžia, ilgai klausimą nagrinėjusi, padarė kelias lengvatas išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos, — praneša Chicago Tribune korespondentas James O. Jackson. Jackson. Tvirtinama, kad sovietų valdžia, užsienio spaudžiamą, pradėjo vykdyti Helsinkyje Brežnevą dduotus pažadus.

Tos nuolaidos yra tokios: Kiekvienas komunistų pavergtų tautų gyventojas, norėdamas išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos, privalėdavo sumokėti valdžiai 400 rublių, kas sudaro 540 JAV dolerių. Dabar jis galės išvažiuoti už 300 rublių (405 JAV dolerius). Valdžia panaikino vietos komunistų partijos sekretoriaus liudijimą. Jeigu kas norėdavo išvažiuoti, tai centrai valdžiai privalėdavo atvežti vietos kompartijos sekretoriaus gero elgesio liudijimą. Labai dažnai sekretoriai tokio liudijimo neduodavo ir žmogaus į užsienį neišleisdavo. Jeigu kam uždrausdavo išvažiuoti, tai naują prašymą svarstydavo tik tai sekanciais metais, o dabar veikiantieji patvarkymai liepia iš naujo bylą persvarstyti už 6 mėnesių. Jeigu jau vietos komunistai žmogaus neišleidžia, tai dabar turi teisę kreiptis į vizų skyrių, kuris gali vizą duoti. Vizą taip pat duos, jei kas atsisakys sovietų pilietybės ir sumokės 500 rublių (\$675).

Angolos raudoni nori JAV pagalbą

Sovietų remiamas Sąjunga Angolai Išlaivinti (MPLA) ri nustatyti normalius santykius su Vakarų valstybėmis, ypač su Jungtinėmis Valstybėmis, kurios rėmė MPLA konkurentus Angolos civiliniame kare. dono Times cituoja MPLA formacijos direktorių Dr. de Almeida, kurs pareiškė, jog MPLA yra suinteresuota rėti gerus santykius su Vakarais. Almeida pasakė Londono Times korespondentui Nicholas Ashford, kad Almeida pareiškė, jog MPLA laimėjus pergalę, rėmė patarėjai ir Kubos kariai menė anleis Angolai ir Sovietų Sąjunga nebus leista jokiu būdu vyvoti ar kariniu būdu steigti je pietvakarinėje Afrikos tybėje.

Almeida priražino, kad MPLA va per metų metus rėmė MPLA bet masinis Sovietų ir K antplūdis prasidėjo tik kai rė ir Pietų Afrika „padarė i zija“ į Angolą tikslu paremti kurias rivalizuojančias grupes.

MPLA, „iki dantų“ apsigalvota Sovietų ginklais, jų tankais, artilerija ir raketos sustiprinta 10.000 kubikariuomenės, pasiekė lemiamą pergalę Angolos šiaurėje į Tautinį Frontą (FNLA) ir tinį Susivienijimą (UNITA) tuose. Bet britų korespondent Angoloje praneša, kad M žygiavimas pirmyn atrodosulėtėjęs, nepaisant, kad ir F Afrikos kariuomenė pasitra

WASHINGTONAS. — P dentas Fordas pašalino iš tautos H. R. Crawfordą, vietos pastatų (public housing) f ralinį viršininką, kai paaiš Crawfordo „interesu kom tas“, kur Crawford, pirm juodžius pasiekęs tokio auk pozicijos administracijoje, dėdavo tūliems savo rasės as nims gauti geras tarny adm tracijosje. Jam gresia 2 metų leėjimo ir \$10.000 pabaudos

Drėgnas, snigs
Saulė teka 7:03, leidžiasi 4

PIRMOJI DIENA AMERIKOJE

Iš daif. Miko Šileikio atsiminimų

Krašta vidurio vasaros saulė, būdą padegusi Peleniaus smūklę, jei ji nebūtų buvusi prikrauta alaus statinėmis su ledais. Smūklė buvo primurta prie kalno akmeninės sienos. Žvabų vėjelis kaisiojo savo ilgą liežuvį gonkų paukščiui ir pūtė derva dvokiančiu kvapu iš prie to dirbtuvės.

Antanas Naujokas laimėnai perplaukęs Atlantą 1913 metais pasiekė aukso ir sidabro sakom s apipintą Ameriką, atsidūrė savo tautiečių globoje. Stotyje Antaną pasitiko ir atsivėdė kaimynas Mataušas, jau ketvirtą dešimtį metų baigias, kurio storą trumpą sprandą plieno fabrikas surietė ir riestai ni. Mataušas tris metus sunkiai emigrantų, jis daugiau namų dirbė, mažai išgerdavo, taupė pirkdavo. Žodžiu, jis kūrė lie-

pinigus ir laukė tos dienos, kaip gervė giedros, pas savo kraštui su kračiu grįšti, bet vis dar dėjo centą prie cento.

Prie Peleniaus smuklės durų sustojo alaus statinėmis prikrautas vežimas, ant kurio sėdėjo jaunas vengras.

— Jova ragoi, maganot! — gero ryto, ponai, — vengras pasakė pasienyje stovintiems vyrams.

Pelenius skubiai išbėgo iš smuklės į kiemą sušilęs. Šilta ar šalta, visuomet jis vilkėdavo raudoną megstinuką su skylė alkūnėje. Jis turėjo daug namų prisipirkęs Šlėnio miestelyje ir juose apgyvendindavo savo tautiečius. Kai atvykdavo daugiau ni, Mataušas tris metus sunkiai emigrantų, jis daugiau namų dirbė, mažai išgerdavo, taupė pirkdavo. Žodžiu, jis kūrė lie-

tuvių bendruomenę. Daug kas žinojo, kad namus jam nupirko tautiečiai, kurie savo sunkiai uždirbtus pinigus paliko jo smuklėje.

— Alų šiandien versk į šitą rūšį. Šalinis rūšys pilnas, — Pelenius mostelėjo ranka vengrui.

Linksmasis biznierių s trynė delnus, sveikino vyrus, o Naujokui patapsnojo per petį ir visus pasikvietė į smūklę:

— Na, vyrai, dabar paragaukite tikro bavarsko...

Peleniaus smuklėje ant ilgo suolo sėdėjo eilė vyrų kaip ažuolų, suodinių, tik ką iš kasyklų ir fabrikų sugrįžusių, — visi suveltai plaukais ir juodais marškiniais. Negi plauši marškinius taip dažnai, kai nėra kada. Patys vyrai savo bendrabučius valydavo nors kartą per metus, patys virėdavo, kepdavo ir patys buvo šeimininkai. Visi mėgo amerikonaus vadinčius. Pavadintum kurį "žaliuką", tai apsidairyk, kad į aušį negautum. Visi rankoje laikė po alaus butelį ir sultinai gurkšnoj, net apsilaižydami. Tonis Visgirtas butelio kepuraitę dantimis nukėlė ir lūpos kraštu nuvertė žemėn. Nė putelė nenusilijo — tuoj apžiojo butelio gurklį ir iščiulpė iki dugno.

— Ot, šitaip amerikonaus geria! — į Naujoką žiūrėdamas pasakė Pelenius.

— Tu neskubėk, matai, visas vežimas stovi... Šiandien turėsimė visą išgerti. Rytoj šventė. Brolau, pilsime, tai pilsime! — pastebėjo Sakalas.

— Gal krikštynas ar vestuvės ruošiate? — paklausė Naujokas.

— Krikštynas. — Ką čia vestuvės, — mergių čia nėra. Nė vienuose Peleniaus namuose nėra moters. Čia vyrų vienuolynas, o jų žmonos ir merginos Lietuvoje pasiliko, — tarė Pelenius.

— Tai ką krikštysitė, jei sakote, kad moterų nėra? — paklausė Naujokas.

— Tave, — atsakė Pelenius.

— Pamatysi!

— Bet aš jau krikštytas, — protestavo Naujokas.

— Pamatysi! Amerikoj žmones krikštija alumi, ne vandeni, pamatysi. Tu dar žalias kaimo avinėlis. Amerikoj pinigų yra daugiau, negu Lietuvoje šieno... — šaipėsi Tonis.

Paberžės pusbernis riestanosis Tonis Visgirtas buvo linksniausias ir gerokai įkaitęs. raudoni su aušukais batai žirnio sagomis iš šonų susegti, atrodo kaip gaidžio skiauterė. Šalia Visgirtos sėdėjo geltonplaukis Kosulys, turtingo ūkininko sūnus, užmiręs savo žmoną Lietuvoje. Jo paraityti ūsai nuo alaus putų atrodė pražinė. Naujokas juos visus pažino. O Sakalų, kuris sėdėjo šalia Kosulio, vieną rankoj laikydamas alaus butelį, o antrojo kuku-rūzinę pypkę nuo motinos ir laisną atvežė. Sakalas buvo populiarius dėl savo specialybės, nes mokėjo į statynę krangį įvairių nę putų nesukeldamas, nę išleio alaus nenuliedamas, dar ir šiaip daug ką sugebėdavo padaryti. Jeigu kam reikėdavo laisną į Lietuvą parašyti ar perskaityti, jis tą padarydavo. Jis mėgo laikraščius garsiai skaityti, kai tik nusigirdavo. Nesakytum, kad tik Sakalas mokėjo rašyti, buvo ir daugiau tokių Peleniaus bendruomenė, kurie Lietuvoje pradžios mokyklų mokslus ėjo. O vienakojis Justinas, neseniai plieno dirbtuvėje vieną koją palikęs, net šėčių klasių gimnaziją buvo išėjęs, — buvo mokyčiausias. Bet dėl jo didelio mokslo mūsiskiai nelabai mėgo. Girdi, su tokiu mokytin nėra ko kalbėti...

— Vyrai, jūs pradėsite snauti! Dar po vieną kilą, — paragino Pelenius.

Įėjo ir senis Urbonas, savo didelio pypkės su butiaus galva

Iš Elenos Juciutės liudijimų

Savo knygoje "Pėdos Mirties Zonoje" E. Juciutė pasakoja, kuriais klausimais, kurie iššėvijoje buvo sukėlę įvairių nuomonių ar net ginčų. Bėganciam skaitytojui bus pravertu su vienu kitu autorės liudijimu susipažinti; gal tatau paskatins į perskaityti ir visą knygą.

Apie partizaninį karą (psl. 34-36) autorė rašo: "Niekas negalvojo, kad esame niokojami su Vakarų sąjungininkų "palaiminimu" kad esame "parduoti" okupantui... Kai tauta pajuto esanti paskirta fiziniam, moraliui ir tautiniam sunaikinimui, kitos išeities nebuvo kaip tik leistas į kovą, kad tautos sunaikinimas priešui kuo brangiau atsietų ir užimtų kuo daugiau laiko, kurs galėjo veikti mūsų naudai... Lietuvių tauta išėjo į partizaninį karą, kad kuo ilgiau pratęstų savo mirties sąlygose".

Taigi, kova užvirė ne už ponus, ne už dvarus, už klases, bet už tautos gyvybę, prieš gerociod vykdytojus. O kai daugeliui kovojančių nebelfiko vilties išsilaikyti, tada jie kovojo už teisę laisvai numirti savo krašte. Tai irgi verta kova, nes tai geriau, negu mirti nukankintum ir pažemintam kalėjime arba Sibiro taigose pasibaisėtinose sąlygose".

Daugelis prisimename kiek kaltinimų išėvųjų spaudoje buvo mesta VLIKo adresu už "partizaninio karo sukeitimą" ir jo "kurstymą", o kaip iš tikrų

dantyse laikydamas. Jis rėtai išėdavos iš savo namų, kurie buvo skersai upeliukščio. Senas angliakasy Urbonas tikrai su svarbiais reikalais pas kėtus nueidavo. Ko jam eiti kitur, kad dūko rūšį tikrai sportai tegalėdavo lankyti. Džuko Urbono dukra Alena ne su bet kuo kalbėdavo. Dava Peleniaus įnamui jai pirsos, bet senis Urbonas išvydavo sakydamas:

— Greičius armonika groja, dzie, kaip vargonais. O ką jūs, dzie, galitė?

Urbonas mėgo armonikos muziką. Jam patiko ir Greičius iš Džukijos. Kai Greičius su Alena važiuodavo automobiliu, tai iš po žemos vengriškos skrybėlės nosis atrodė, kaip piau-tuvėlis.

— Dzie, ko jūs čia sėdite, kaip laidotuvėse? — storu balsu paklausė Urbonas. — Dzie, rup... Sakalai, ir tu čia? Eik namo, Liudvikas tavęs laukia. Ei, palauk! Pirma nueik į banką ir iškeisk maną čekį. Aš tingin eiti.

— Mano bankas geresnis už plieno kompanijos, — pasakė Pelenius. — Visi savo čekius pas mane išsikeičia.

— Aš ne iš tokių, kurie tau pinigų atnešę paieka, — atsikirtu Urbonas.

Urbono subartas Pelenius švelniai nusileido ir paėmė alaus butelį.

— Bet retą svečią Urbonas reikia pavaišinti, — Pelenius įbruko Urbonui į delną alaus buteliuką.

— Dzie, cik tu su savo pamazgom! Tokio aš nemorū. Duok iš statinės.

— Sakalai, atkimsk šalto alaus backutę. Bet tada turėsimė visą išgerti, kitą nusišėvės, — suriko Pelenius.

— Dzie, ot dabar tai kas kiti, — Urbonas savo ilgas ūsus įmerkė į alaus bokalą.

— Palauk, tu neiseik, — Pelenius sulaukė Urboną. — Matai, turėsimė krikštynas. Naujoką krikštysime. Jis bus naujas amerikonas. Atėis fabriko formanas, tai paprašysimė, kad naujam amerikoniui darbo duotų. Gerai užfundysimė.

— Ura, už amerikono sveikata! — visi pakėlė savo butelius iki lubų.

buvo. Atrodo, tuos kaltinimus sugalvojo mikielji Maskvos goe belsai kovai su VLIKu, bet mūsų tarpe atsirado stropių "visuo menininkų" ir "žurnalistų", kurie juos bandė pasėti išeivijoje.

Iš Juciutės kelionės gyvulių vagone į Sibiro vergovę yra toks jos pasakojimas (psl. 118): "Kartą mūsų vagono mergaitės emė šaukti: 'Kombainas, Kombainas!' Visos susigrūdome prie langelių. Ir ką gi pamatėme? Trys moterys baltomis skarelėmis apsirišusios galvas, pakinkytos plūga, o vyras ėjo paskui ir už rankenų laikė plūgą. Botoz neturėjo."

Nors iš kelionės aprašymo sprendžiant tas įvykis buvo jau ilgai ir toli už Maskvos nuvažius 1949 metais, bet mūsų švietimo vadovams gal tatau tik tu naujai "Namelių" laidai, pa vaizduoti nepriklausomos Lietuvos artiją? Svarbu idėja! Reikiama fotografija būtų atsiųsta oro paštu ar specialiu kurjeriu.

T. Tauragis (Bus daugiau)

Litter doesn't throw itself away. Litter doesn't just happen. People cause it—and only people can prevent it. "People" means you! Keep America Beautiful.

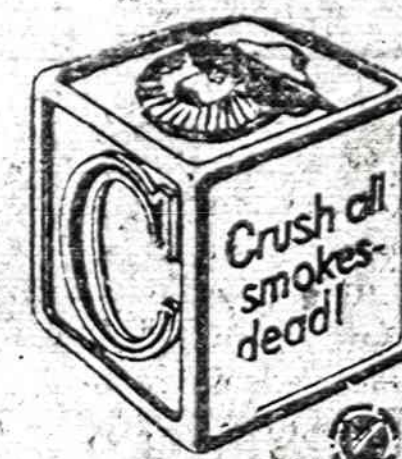
LAISKAS REDAKCIJAI

Aš Naujienose radau braizini, kur tai Artikoj pastatė ma-lūnėlį 100 pėdų aukštyje. Tai yra vėjo sukamas motorėlis. Ten rašo, kad 9 mylių vėjas jau suka sparnelius, o 29 mylių vėjas sukdamas duoda trisdešimčiai namų elektros. Kodėl nešildomi fabrikai ir negaminā tokių motorėlių? Aš manau, kad žmonės gal susidomėtų ir pradėtų įsitaistyti savo nuosavą elektrą. Nes dabar laikai eina blogyn. Kompanijos įprato plėsti už elektrą ir gesą didelius pinigų ir kainas kelia kelis kartus į metus.

Aš kai gyvenau Lietuvoje, Marjampolės mieste, ten netoli miesto gyveno kalvis. Jis prisitaisė 4 sparnų malūnėlį ir plovė malkas, malė ir kūrė. Ir buvo įsitaistęs elektrą. Man tasyk neatėjo į galvą paklausti ir ap-

žiūrėti kaip ten įtaisyta ir iš kur jis gavo tam reikalui motorėlį baterijai pakrauti, nes buvo sunku ir paprastą motorėlį gauti. O čia Amerikoj tai visokių motorėlių yra. Ir Lietuvoje tekdavo matyti ir ant savo stogo kaikas turėjo kokį tai motorėlį ir turėdavo sau kambaryje savo elektrą.

Naujienų skaitytojas

DIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Saskaitos atidraustos iki \$40,000
8929 So. HARLEM AVE.,
Bridgeview, Illinois 60455
Tel. 598-9400

5 1/4 %

Passbook Savings. All accounts compounded daily — paid quarterly.

7 1/2 %

4 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000).

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4848 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4473

PUIKI KNYGA, PARASYTA SU MEILE LIETUVAI IR ZEMDIRBIAMS

Dr. Juozas Daupešas. ZEMES ŪKIO SVIETIMAS. Studija, išleista Chicagoje 1966 metais paties autoriaus lejomis. Knyga dveju daliais: Zemes ūkio svietimo problemos ūkininkų krašte. II dalis: Zemes ūkio svietimas Lietuvoje.

Autorius savo žodyje rašo: "Jei būdnas lietuvių tautos likimas nebūtų sutrukęs Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo ir nebūtų sugrėvus gražiai išaugusi ir suklestėjusi Lietuvos politinių, ekonominių ir kultūrinių laimėjimų, šiandien, drąsiai galima sakyti, lietuvių tauta gautų didžiulius ir džiugiančius savo žemės ūkio kultūros vaisius ir prilygtų patoms šiklosioms Europos tautoms".

Knygos apie žemės ūkį atrodo tik žemdirbiams skaityti, kadangi absoliuti lietuvių tautos dauguma (88.12%) buvo ūkininkai ir po pasauli išblaskyti lietuvių absoliuti dauguma yra arba patys buvę ūkininkai, arba ūkininkų vaikai, reikšia, kad ši knyga bus brangi absolūčiai lietuvių daugumai, ypač kadangi knyga su tokia meile Lietuvos žemei parašyta, kad pradėjus skaityti nebesinori pertraukti. Knyga autorius skiria Lietuvai šiais žodžiais: "Dėkingas sūnus — mylimai Tėvynei Lietuvai".

Knygos 300 puslapių su daug vaizdelių ir lentelių, kainą tik \$5.00. Gaunama Naujienose.

Cekį arba Money Orderį siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gave pinigų, tuojau knyga pasiusime.

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie užimtą Lietuvą, bėgima nuo bolševikų ir gyvenimą tremtiniu stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kainą 4 dol.

Juozas Kapačinskis, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsia. Tai yra Amerikoje beiskuriano ir patvaraus iškūrusio asmens istorija. Knyga gausiai iliustruota 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETES IŠPUODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autore buvo Viimuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakuose. Klaidėdavo ir Palangoje. Vairzdas aprašymai, ka ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ka ji žmones pasikė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIU. Kelionės į Lietuvą išpuodžiai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00

D. Kuraitis, KELIONE Į ANAPUS GELEŽINES UZDANGOS. Autoriaus pastatoma neapgauna turistų ir autpironų propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos perasytos lengvu, gražu stiliumi.

Vincas Žemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 2 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Žemaitis, LIUBLINO UNIŲS SUKAKTIES PARASTEJE. 84 psl. Kaina \$1.50.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atitinkant darbo vslandomis arba užsėtant paštu ir pridėdant čekį ar piniginę perlaidą.

Great American Dream Machine.

America is the place that is made out of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years. Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before. You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Bond-a-Month plan where you bank. Before you know it, your American dream will be a reality.

Now U.S. Bonds pay 6 1/2% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.
Now Bonds mature in less than six years.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

AISKINA APIE 200,000 VYRŲ ARMIJĄ

Sausio 22 dienos "Naujienu" laidoje Mozaikos skylyje pasitebėjau pakartoti iš A. Šovos straipsnio "Draugo" Nr. 12 višnomėnė klaidinanti pasakymą "Skirpa Reichui siūlo trumpiausiu laiku sukelti apie 200,000 visų ginklų rūšių armiją". Kadangi tuo klaidinami ir "Naujienu" skaitytojai, tai jaučiuosi jų objektyviškam paformavimui priverstas prašyti jus teiktis paskelbti "Naujienuose" žemiau sekanti:

1943 m. rudenį, man gavus vokiečių įstaigų leidimą vienam mėnesiui (nuo 10 spalio iki 10 lapkričio) nuvykti į Lietuvą aplankyti mano senutę motiną pas brolių ūkininką provincijoje, vykdamas į ten ir grįždamas turėjau galimumo asmeniškai pasimatyti Kaune su mūsų politinių srovių ir rezistencinių grupių vadovais iš iškalbėti su kiekvienu iš jų apie ano meto padėtį ir perspektyvas atgauti Lietuvai valstybinį savystovumą.

Neturėdama duoti, dėsčiau "nei lašo" lietuvių kraujo Reicho karui ir tuo versiu jo politinę vadovybę atpažinti Lietuvos suverenumą, kad jos vyriausybė galėtų laiku paruošti lietuvių ginkluotą pajėgą ginti Lietuvą nuo jai jau brenkusio naujo pavojaus iš rytų

pūsės. Tuo metu kaip tik vyko pasitarimai tarp grupių dėl sudarymo bendrinės, pagrindinio rezistencinės vadovybės, dabar žinomos Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto (VLIKo) vardu. Skatindamas grupių vadovus greičiau susitarti... patariau tačiau stygos rezistenciniame pasipriešinime neperlemti, kad nesusprogdintų santykių porcelano su Reicho vyriausybe Berlyne. Aiškinau, jog į karo galą ji galėtų pasidaryti sukalbamesnė Lietuvos klausimu ir būtų įmanoma su Berlynu susitarti, kaip, pavyzdžiui, buvo pavykę to atsiekti į I-jo pasaulinio karo galą.

Deja, kai VLIKas 1943 m. lapkričio 25 d. jau buvo susidarys ir pradėjo veikti, jo vadovybė... pasuko visai kitu keliu, būtent — ignoravimo Lietuvos Sukilimincis (Laik.) Vyriausybės ir nesiskaitymo su Lietuvos diplomatinio posto Berlyne patarimais, lyg laikydama tą postą Lietuvos reikalui nebereikalingu. Greitai ėmė ryškėti, jog sakytą vadovybės apsisvaigina antrosios kariaujančiųjų pusės propagandiniai pažadais apie pavergtųjų tautų išlaisvinimą... Orjentavimasis iš už Reicho ginkluotų pajėgų užnugario į prie-

šinkąją kariaujančiųjų pusę buvo labiau negu rizikingas pasisėmimas, kaip kad rizikingas buvo ir VLIKo pasisėmimas atkurti Lietuvos kariuomenę vokiečių okupuotame krašte be susitarimo su Reicho Vyriausybe, kurios kontrolėje Lietuva tada buvo. Tokie dalykai nenusilepiami. Kai jie išsiruoją, visados susilaukiama kuo pikčiausio iš okupanto pusės reagavimo, kas tas okupantas bebūtų...

Padėčiai atliesti į tarpvalstybinio susitarimo plotnė, Lietuvos diplomatiniam postui Berlyne nebebuvo kito kelio, kaip pačiam, savo vieno nuožūria ir atsakomybe, imtis iniciatyvos būtinai atsiekti susitarimo su Reicho vyriausybe. Tuo tikslu — iš anksto užsitikrines sau vokiečių karo vadovybės efektyvų palaikymą — 1944 m. vasario 5 d. įteikiau Reicho vyriausybei supilamotyvotą memorandumą man rūpėjusiuoju Lietuvos klausimu. Sukritikavęs vokiečių Zivverwaltung politiką Lietuvoje, siūliau atsausti okupaciją bei perleisti krašto valdymą pačios lietuvių tautos patatytajai Lietuvos laikinajai vyriausybei, kad ji galėtų nedelsiant imtis visų priemonių sumobilizuoti Lietuvos ginkluotąsias pajėgas gintis nuo pavojaus Lietuvai iš sovietų pusės, darnoje su Reicho militarinėmis jėgomis, kai frontas atsiektų arti Lietuvos rytų sienos. Nurodžiau, jog galėtume trumpiausiu laiku sukelti apie 200,000 vyrų visų ginklų rūšių armiją, jei Reichas įsipareigotų skubiai patiekti apginklavimo ir reikalingos karo technikos...

Kur tame šova rado mano siūlyme sukelti minėtą kiekį vyrų Reichui, kaip kad, iškrūpdamas mano mintį, jis siekia visuomenę suklaidinti. Jie būtų buvę sutelkti Lietuvai o ne Reichui.

Po kiek ilgesnio laukimo, susilaukiau balandžio 6 d. datuoto iš vokiečių formalaus atsakymo, pasirašyto Reicho kanceliarijos šefo ministerio dr. Lammerso, kuriame pasakyta:

"Thre Denkschrift... habe ich dem Fuehrer vorgelegt. Ausserdem habe ich dem Auswaertigen Amt sowie dem Reichsminister fuer besetzten Ostgebiete eine Abschrift der Denkschrift zugehen lassen".

Šis pačios aukščiausios Reicho institucijos atsakymas reiškie Lietuvos posto Berlyne dideli diplomatinį laimėjimą — tikra prošeivė, jog aukštoji Reicho vadovybė, gerai žinodama kaip vystėsi karo veiksmams Rytu Fronte, — pagaliau ėmė rodytis politinio prablaivėjimo Lietuvos klausimu...

Už keletos dienų po sakyto istorinės reikšmės atsakymo, buvau iškviestas į Vok. užsienio reikalų ministeriją pas pasitarti su von Grundherr'a, kompetetingą Politinio skyriaus pareigūną, kuris man atskleidė, jog jo šefas, Reicho užsienio reikalų ministeris von Ribbentrop, išskrido pas Hitlerį pasitarti ir kad, jam sugrįžus, numatomos derybos Lietuvos klausimu, imant pagrindan

MIAMI, FLA.

Grazus koncertas

Š. m. sausio mėn. 18 d. Miami Lietuvių klube turėjome progos pasiklausyti ir pasigėrėti gražių dainavimų solistės G. Capkauskienės iš Kanados, Montreal.

Solistės dainavimą gali tik muzikai tinkamai įvertinti, bet pilnutėlė klubo salė žmonių, atvykusių iš įvairių kraštų, plojo solistei su dideliu entuziazmu ir vis pageidavo daugiau dainų. Solistė G. Capkauskienė, su savo dainų koncertais yra apkeiliavusi jau daug pasaulio kraštų ir yra viena iškiliasių solisčių lietuviškoje išeivijoje. Ši koncertų surengė Miami Liet. Klubo valdyba, bet su dideliu rūpesčiu, kad tik daugiau būtų publikos ir kad tik nebūtų nuostolių. Tenka tik stebėtis tokiu rengėjų bereikalingu rūpesčiu ir štai kodėl?

Miami Liet. Klubas kapitalas yra apie 60,000 ir dar kas savaitė vis didėja. Argi tai būtų labai didelė tragedija, jei panašiu atveju, dolerį kitą tektų kada nors ir iš klubo kasos pridėti? Už šį gražų koncertą priklausau didelė padėka klubo valdybai, o ypač tos valdybos pirmininkei p. J. Jankienei.

Kitas gi reikaliukas yra tai šis, ir klubo sekmadieniais rengiamas vakarienes, vietos klubo narių, kartais, atsilanko vos kelias, gi Kiūči vakarieneje ir N. Metu sutikime, iš senųjų ateikvių, buvo tik po dvi poras, o daugumą sudaro svečiai iš tolimų

mano vasario 5 dienos memorandumą. Von Grundherr patarė, kad skubiai sudarytume lietuvių delegaciją ir nedelsiant pasirašytume deryboms... Deja, jos taip greitai, kažkodėl, nepasidėjo. Netrukus išaiškėjo štai kodėl:

Tuo metu apgalvinti įvykiai pačioje Lietuvoje jau kirtosi su pozityviais planavimais Berlyne. Kaip dabar žinome, vokiečiai saugumui buvo pavykę sučiupti vieną slapta VLIKo kurjerį, vykusį per Baltijos jūrą į Stockholmą su VLIKo inkriminuojančiais dokumentais, jų tarpe buvo ilgas sąrašas ginklų, kurių tikėtasi iš kažkur gauti... To pasekoje Gestapas turėjo pagrindą griebtis griežtesnių policinių priemonių balandžio mėn. pabaigoje areštavo daugumą VLIKo narių, o po to SS padaliniai staigiai užpuolė ir brutališkai nuginklavo Plechavičiaus Vietinę rinktinę, kurią jis buvo suformavęs net pačių vokiečių pageidavimu ir pavedimu.

Ši katastrofa su Vliku susprogdino ir mano atsiektą Berlyne diplomatinį laimėjimą. Ji nebūtų įvykusi, jei Vilkas būtų laikęsis realinės politikos linijos bei skaitęsis su Lietuvos diplomatinio posto Berlyne patarimais. Esu tikras, jog tada būtų mums pavykę susitarti su Vok. užs. reikl. ministerija dėl Lietuvos atkūrimo. Atsikūrusi ir pravedusi ginkluotą pasipriešinimą pasikartojusiai Sovietų Sąjungos agresijai, Lietuva būtų galėjusi karui pasibaigus prezentuotiis ji laimėjusiems Vakarių didžiosioms demokratijoms kaip atsikūrusi nepriklausoma valstybė, o ne Maskvos prezen-tuojama kaip "pakartotinai išlaisvinta" Sovietų Sąjungos provincija.

A. Šova pareiškia, kad jam "nesuprantama, kaip vokiečių okupacinė valdžia Lietuvoje ir mūsų Diplomatinio posto šefas Berlyne, be Vliko pritarimo, būtų galėjęs surinkti ir suorganizuoti" mano memorandumu minėtą armiją. Tokių pasakymų jis tik susipainioja, nes straipsnyje esu aiškiai paryškines, jog ginkluotąsias pajėgas būtų sumobilizavusi pačios tautos pastatytoji Lietuvos vyriausybė ir kad pačioje Vliko įsikūrimo deklaracijoje, 8 Str. yra pasakyta:

"Didžiai vertindami tautinę karinių pajėgų reikšmę dėl Lietuvos išlaisvinimo, Komitetas vi-

sokeriopai remis Lietuvos kariuomenės atkūrimą".

lietuvių, atvyko žiemos praleisti. Gi tie atvykėliai iš kitur, savo apsilankymu lietuvių klube, pakelia nuotaiką, sukelia įvairumą, o taip pat atneša klubo kasai ir pelno. Kazin, ar nebūtų gražu, kad klubo valdyba, bent vieną kitą kartą, laike žiemos sezono, prie vakarienes, pridėtų nemokamai po unciją alkoholio, ar tai bent vieną vakarienę be užmokesčio? Didelio nuostolio klubo kasai nebūtų, o įspūdis liktų gražus ir malonus, ypač atvykusiems iš tolimų kraštų.

P. J.

UZMUSĖ 13 ŽMONIŲ NIEKO NEBEATMENA

RIO DE JANEIRO, Brazilija. — Manuel Carneiro išlaikęs automobilio važinėjimo egzaminus gavo leidimą automobilį vairuoti. Diena buvo karšta, virš 100 laipsnių ir tūkstančiai žmonių išvažiojo į Guanabaro paplūdimį atsivėdinti. Ten savo automobilį pasuko ir jaunas Carneiro. Greičiau negu leista važiuodamas jis norėjo aplenkti vandens lataką, bet automobilis netekęs kontrolės užsuko ant šaligatvio ir vietoje užmušė tris žmones ir nuriudėjęs nuo 3 pėdų išpilo kelio žemyn į paplūdimį užmušė 8 žmones, kurie ant blakėčių gulėdami deginosi saulėje.

Perbėgęs besisaulejančių žmonių pilną paplūdimį vokiškasis Volkswagen nuriudėjo į vandens permušė du besimaudančius ir ant jų užvežiavęs apsisėjo, abu du prigrįdydamas vos iki kelių gilumo vandenyje. Paplūdimyje buvo 10 žmonių užmūsta, o trys mirė į ligonines nugabenti. Ką per tą laiką veikė Carneiro. Jis aiškino, nieko nebepamenas, jam viskas kaip migloje: "Atsimenu, kad važiauvau apie 50 kilometrų (apie 30 mylių) greičiu. Greičiau važiuoti, kaip nepatyręs vairuotojas, aš negalėjau, nes patyrimo neturėjau. Vairui išsimušus iš kontrolės aš sustojau ir per klaidą pamyniau gazolinio pedalą. Kas po to buvo — nebepamenu..."

Geriausias būdas sustoti pirkti akcijas, kai jos krinta, negu tada, kai daug pinigų sukūsi.

FORESTS CAN'T FIGHT FIRES

The Iron Curtain isn't soundproof.

She can't come to you for the truth, but you can reach her. Radio Free Europe does get the truth through. Write to Radio Free Europe Box 1986, Mt. Vernon, N.Y. Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

Jau kuris laikas atspausdintą ir galima gauti knygų rinkoje CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Abrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina \$10. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, ištigti laikraščiai, kurių viso buvo 121. 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški choral, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikiški, socialistinių, laisvąnaniškių ir kitų organizacijų atlikti darbai, ištigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą išgity, prašomi parašyti čekį arba Money Orderi

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS vardu ir pasiūsti:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50. Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Prof. Vaclovo Biržiškos SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietais viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiūsite tokiu adresu:

NAUJIENOS 1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraudimams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudimą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudimas tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$100,000.

SLA — jaunimui duoda gera Taupomąją Apdraudimą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudimą už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudimo mokeskis \$2.00 metams.

SLA — knogos yra daugumai lietuvių kolonijū. Kreipkitės į kuopų veikėjas ir jie padės paaiškinti apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA 307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienuose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną.

K. Biečinis, PENKTIEJI METAI, gražiai iliūstr., 592 psl. \$6.00
K. Biečinis, DIENOJANT, gražiai iliūstr., 464 psl. \$6.00
Dr. Kazys Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas, Gražiai viršeliu, 336 psl. Kaina \$8.00. Minkštais viršeliu — \$2.00; II dalis, 225 psl., iliūstr. — \$3.00. Minkštais viršeliu — \$2.00
Prof. V. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA. I dalis, 208 psl. iliūstr. — \$3.00, minkštais viršeliu — \$2.00; II dalis, 225 psl., iliūstr. — \$3.00. Minkštais viršeliu — \$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai iliūstr., 416 psl. \$5.50
Kipras Biečinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštais viršeliu — \$5.00
Juozas Liūdžiūnas, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00
P. Liūdžiūnas, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ, 88 psl. \$1.00
Janina Narūnė, TRYŠ IR VIENA, jaunystės atsiminimai 170 psl. \$3.00
M. Gudelis, POVLAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai \$3.00
Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJIENOS.

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiųntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

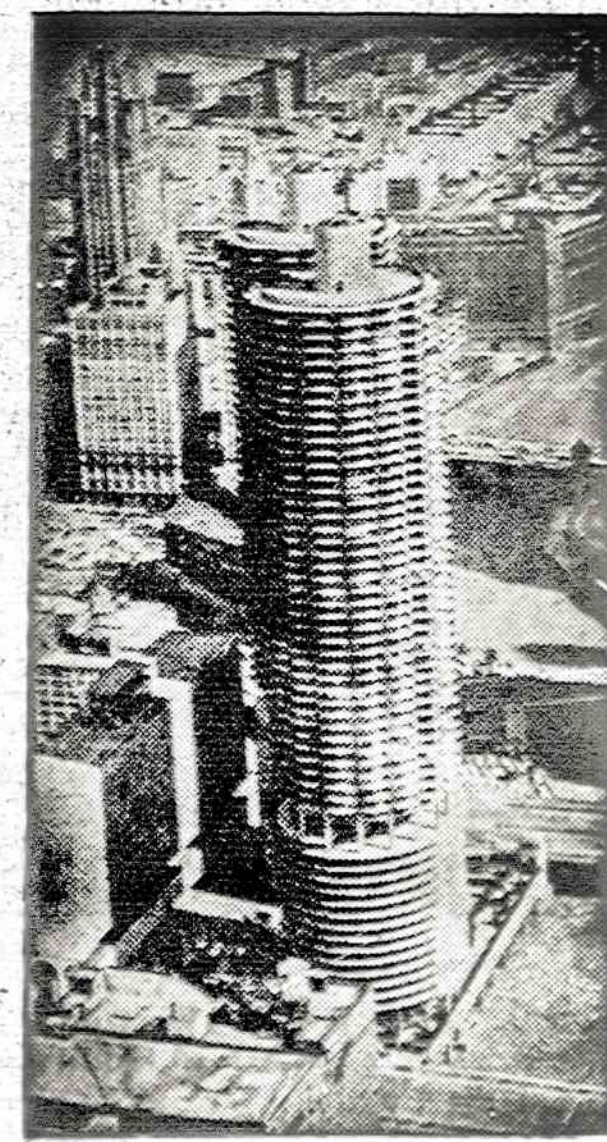
Ansambliai, choral, grupės, užsakišios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiųntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienuose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais.

TEL. 421-3070

Ištaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:		
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$28.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.00 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	trims mėnesiams vienam mėnesiui	\$7.50 \$2.50
15 cents per copy.		
Dienraščio kainos:		
Chicagoje ir priemiesčiuose:		
metams	\$30.00	
pusei metų	\$16.00	
trims mėnesiams	\$8.50	
viename mėnesiui	\$2.50	
Kitose JAV vietose:		
metams	\$28.00	
pusei metų	\$14.00	
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.		

Apie kelionių suvaržymus dabartinėje Lietuvoje

Gromykos New Yorkan atvežtas Vytautas Zenkevičius keliais atvejais pasigyrė, kad "tarybinėje" Lietuvoje yra padaryta didelė ne tik ekonominė, bet ir kultūrinė pažanga. Pasakoja, kad kiekvieną metų kaimuose pastatoma apie 300 gyvenviečių, kad, kiekviena šeima turi gražų namelį, kad prie namelio yra darželis ir kad takai yra išlieti asfaltu. Be tos didelės pažangos, pasakojama ir apie tų naujų gyvenviečių laimę. Kai kurie propagandistai tvirtina, kad lietuviai šiandien jau nebeorėtų grįžti į buvusį lietuvišką kaimą, jeigu kas jiems ir pasiūlytų.

Visa tai yra labai gražu ir gerai. Per 35 metus kiekvieno krašto gyventojai daro pažangą. Ta pažanga daroma ir Afrikoje. Didelė dauguma tautų nepriklausomai tvarko savo reikalus ir kitose pasaulio vietose. Mes tikime, kad ir "tarybinėje" Lietuvoje per tokį metų skaičių gyventojai taip pat padarė pažangą. Mes tikime, kad tos "pažangos" nereikia slėpti. Jeigu padaryta pažanga, tai nereikia tikėtis kalbėti apie ją, tą pažangą reikia žmonėms parodyti. Jeigu Afrikos valstybė išleisdžia turistus, tai tuo pačiu metu leidžia tiems turistams pamatyti, kaip tos valstybės gyventojai savo reikalus tvarko.

O kaip yra rusų karo jėgų okupuotoje ir komunistų valdomoje Lietuvoje? Tų naujų gyvenviečių asfaltu lietu tų, naujai praverstų šulinių ir gražaus vandentekio niekam neleidžia pamatyti. Komunistinėje Lietuvoje turistą nuveža į Vilnių, pasodina "Gintaro" viešbutėlyje ir atveža kaimo žmogų pamatyti turistą. Ten yra specialiai rengta valgykla, kurioje nuvažiuojant amerikietis gali pavaišinti atvykusius gimines, ten gali su visais iš karto pasikalbėti, bet kaip tos naujos gyvenvietės atrodo, taip ir uždrausta pamatyti.

Kada paskaitai Maskvos valdovų užsienin išvežtų pavaldinių pagyras apie gyvenimą dabartinėje Lietuvoje ir paprašai, kad leistų nuvažiuojantiems pamatyti tas gyvenvietes ir padarytą pažangą, tai sako, kad šmeiži "tarybinę" Lietuvą. Jie nori, kad tikėtume nematę. Jeigu jie sako, kad padaryta pažanga, tai taip turi ir būti. O kas tą pažangą nori pamatyti, tai jis yra ne tik "tary-

binės Lietuvos, bet ir visos Sovietų Sąjungos šmeižikas. Tenka ir Naujienų redaktoriui už iškėlimą viešumon šio nenormalaus reiškimo. Maskvos politiką ginantis J. Žaliukas praėjus savaitės Vilnyje šitaip rašo:

"Reakciniai nacionalistai, jų tarpe ir triukšmingas Naujienų redaktorius, labai dažnai priekaištauja, kad nuvykusiems turistams į Lietuvą neleidžia pavažinėti po kaimus. Jeigu tai priekaištautų eiliniai žmonės, nelabai ką nusimanantys apie tarp valstybių santykius ir įstatymus, nebūtų nuostabu. Tačiau, kai priekaištauja apsisikaite, baigę aukštųjų mokslo ir net laikraščio redaktorių, tai daugiau kaip juokinga. Toks jų priekaištavimas rodo, ar jų intelektualiskumas yra, labai žemo lygio, ar ką pikto turi užsantį prieš tarybų Lietuvą, kad šmeižus ją.

"Tiesa, nuvykus į Lietuvą, kad ir lietuviams, bet Amerikos piliečiams, turistams nevalia važinėti po kraštą kur nori. Lygiai taip, kaip Amerikon atvykusiems tarybiniais turistams, lankantis turistų teisėmis pavyksta kiek toliau nuvykti, tai tik sukta, apneinant įstatymus, arba, kaip mes sakome turint gerą "Pash." (Vilnis, 1976 saus. 28 d., 2 psl.)

Slapyvardžiu prisidengęs Žaliukas elgiasi pagal visas komunistinės mokyklos taisykles. Jis redaktorius iškolioja be pagrindo, jis ir jų protu suabejoja, jis ir klausimą iškelia viešumon, bet viso to nelemto klausimo bėda suverčia ne Sovietų Sąjungos valdovams, bet "veikiančioms įstatymams". Ne vien "tarybinėje" Lietuvoje, bet, girdi, ir Amerikoje "tarybinės" valstybės turistams yra suvaržymų. Tie suvaržymai taikomi ir tiems žmonėms, kurie gauna visą ilgesnį laiką pagyventi Amerikoje.

Žaliukas galės apgauti Vilnės skaitytojus, bet Amerikos lietuviai žino, kada tie suvaržymai atsirado ir kuriais sumetimais jie įvesti. Kada buvo pasirašyta nauja konsulinė sutartis su Sovietų Sąjunga, tai apie diplomatų ir turistų suvaržymus nebuvo jokios kalbos. Bet kai sovietų valdžia pradėjo varžyti Amerikos diplomatų kelionių suvaržymus, ir kai joki Amerikos diplomatų laisakai arba įtikinėjimai Kremliaus valdovų nepaveikė, tai tiksliai tada, praėjus ištisiesiems metams, JAV vyriausybė pradėjo varžyti sovietų diplomatų judėjimą Amerikoje. Kai sovietų valdžia pradėjo reikalauti duoti leidimus diplomatams išvažiuoti daugiau negu 25 mylias iš užimamos vietos, tokius pat leidimus įvedė ir Valstybės Departamentas. Sovietų valdžia pradėjo, varžyti sovietų teritorijon važiuojančius turistus, tokius pačius suvaržymus įvedė ir Valstybės Departamentas. JAV vyriausybė pranešė Maskvai, kad visi JAV vyriausybės patvarkymai nustos galios, kad sovietų valdžia panaikins suvaržymus diplomatams ir turistams.

Suvaržymus aplankyti pavergtos Lietuvos kaimus ir miestelius įvedė sovietų valdžia, Žaliukas privalo Amerikos lietuviams pasakyti, kuriais sumetimais ji tai padarė ir iki šio meto padarytos klaidos neatitaisė. Žaliukas paskelbtas koliojimas ir pasakojimas, kad ir amerikiečiai varžo turistus, šiuo atveju negalioja. Jeigu jis gina "tarybinę" Lietuvos valdžią, tai jis privalo paskelbti tikras turizmo varžymo priežastis. Mes sakome, kad okupantas ir jo tarnai bijo Amerikos lietuviams parodyti Lietuvoje buojantį skurdą ir vargą. Jeigu klystame, tai tegu taiso klaidą Jeigu jis pats nežino nenori turimų žinių paskelbti, tai tuščių niekų tegu nerašinėja.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

JONAS AUGUSTAITIS

Dviejų pasaulėžiūrų varžybos

1926 — 1940 Metai

Tad vėl, perėmus ministeriją pulk. B. Giedraičiui 1930. VI. 28, paprasčiau jo ateiti iš dabar jau naujai pavadinto skyriaus — Karo butų valdybos viršininko pareigų. Niekas nenorėjo suprasti mano norų: nei Vyriausias Stabas (gen. Kubiliūnas), nei ministeris pirmininkas (J. Tūbelis). — apleisti Krašto apsaugos gero vertinimo viršininkų ir būti skiriamu į Geležinkelio Valdymą Konvencijų inspektorius pareigas — XIV kategorijos į žemesnę vietą. O tam priežastys buvo keleriopos:

1. Po dviejų statybos sezonų (1930 m. gale) Būtų Valdyba buvo jau įėjusi į normalią tvarką, reikėjo tik neapleisti ir galimai dar tobulinti, nes niekad nėra tobulinimui galo;

2) traukė atgal Geležinkelio Valdyba, — norėjosi tvarkyti geležinkelius, pritaikyti Lietuvos ūkinį, sukurti galimai savarankią Geležinkelio įmonę — nepriklausomą nuo vyriausybės ir priklų Vakarų Europos geležinkelius. Mania, kad tam turbiu esu geriau pasiruošęs nei Krašto Apsaugos ministerijai — Karo Butų Valdybai — jai geriau būtų tikęs architektas, nei statybos inžinierius, geležinkelininkas;

3) nesizavėjau kariškomis pažiomomis, išaugusiomis į kariškų pervertinimą po 1926 metų XII. 17 pervertimo. — vertinimą kariško aukščiau už civilinį bei jų perdidelius reikalavimus beiškant privilegijų. (Tą viską esu aprašęs 1956 m. gruodžio 29 d. Naujienų II-je dalyje ir atkarpoje (1956. XII. 31 — 1957. I. 14 d.) ver-

tinant I-ją dalį buvusio Kariuomenės Vado, generolo Stasio Raštiko, atsiminimų, todėl čia nekartostu).

Mano noras apleisti Krašto Apsaugos ministeriją viršininkų ir vyriausybės nebuvo suprantas, jie vis laikėsi nusistatymo neatleisti, įtikinėdami, kad čia aukštesnė vieta, garbingesnės pareigos už tas kur aš noriu eiti. Galutinai jiems pasakiau, kad pasiliksiu iki, maždaug, besibaigiančio statybos sezono, bet kai manęs mobilizuoti negali, geruoju nesutikau, paduosiu atsištatydinimą oficialiu keliu. Sutiko ir 1930 m. rudenop, rugsėjo mėnesį, apdovanotas Vytauto Didžiojo vienu iš pirmųjų aštuonių skirtų ordenų, buvau aleistas iš Kr. Apsaugos ministerijos ir paskirtas Geležinkelio Valdybon — Konvencijų inspektorium.

Atsiveikinau su bendradarbiais, su kuriais neturėjau jokių nesupratimų ir Vyr. Štabo viršininku (Kariuomenės vadu) gen. Petru Kubiliūnu. Mano pavaduotojas, pulk. lt. inž. Šimoliūnas, visų bendradarbių susirinkime, tarė atsiveikimo žodį, pabrėždamas, kad niekas nebuvo man nepalankus ir apgailestavo mano išėjimo.

Su Kubiliūnu teko ilgiau pasikalbėti, nors, bendrai, jis nebuvo kalbus. Jis priminė, kad Vyr. Štabas buvo patenkintas mano darbais, palankiai sutiko Tiekimų Valdybos pasiūlymą apdovanoti Vytauto ordenu, priminė prisilaikytą mano įvestos tvarkos ir savo susirūpinimą surasti tokį įpėdinį. Besikalbant, visai draugiškai ir atvirai, aš priminiau nenormalumą kariuomenės pažiūrė ir pareiškiau reikalą būtiniausių didesnių reformų. Atsisakyrimė, kaip buvę geri bendradarbiai, neturėję tarnybos metu, jokių nesupratimų.

Reicho okupacijos metu jis buvo pirmas tarėjas Lietuvos vidaus administracijos; pasitraukęs, rusų —

DR. ZENONAS DANILEVICIUS

LB TARYBOS RINKIMAI IR IŠEIVIJOS VALIA

Turbūt visi esame už demokratinę santvarką. Pripažįstame, kad kiekvienas asmuo turi teisę pareikšti savo nuomonę valstybės ar organizacinių vienetų administracijos reikalui. Pavienio asmens valia geriausiai išreiškiama rinkimų procese, balsavimo forma.

Tačiau — rinkimai turi būti laisvi, švarūs, be galimybės sukurti ir falsifikuoti balsuotojų valią ir su garantija, kad daugumos balsuotojų valia atitinka daugumos turinčių teisę balsuoti valią. Turi būti aišku, kas turi teisę balsuoti, turi būti sudaryti balsuotojų sąrašai, turi būti sudarytas tikrinimo mechanizmas, pagal kurį galima būtų išvengti, kad neribotas balsų skaičius nebūtų pakilamas "neegzistuojančių dūšių" vardu. Reikia visokeriopais būdais užtikrinti, kad teisėtų balsuotojų valia nebūtų kriminaliniai piktnaudojama.

Ypatingai savita padėtis yra lietuvių išseivijoje Jungtinės Amerikos Valstybėse. Čia lietuvių masė yra margaspalvė, grupės skiriasi amžiumi, tradicijomis, interesais, o ypačiai suamerikonėjimo laipsniu. Tokie masėje sunku surasti, kas įtrauktini į balsuotojų sąrašus, sunku rinkimais visus lietuvius sudominti, sunku rinkimų taip praveisti, kad jie tikrai atspindėtų daugumos valią.

Paskutiniąją dviejų JAV LB Tarybos rinkimų buvo geras netikusis rinkimų pavyzdys. Nebuvo rinkimų sąrašų, "aktyvistai" entuzijastiškai balsavo tiek kartų ir už tiek asmenų, kiek tik norėjo, rinkimuose dalyvavo tik maždaug visų lietuvių dalis, o tam tikros grupės visai rinkimuose nedalyvavo ir jais nesidomėjo.

Amerikoje gimę ir vadinami "senieji" ateiviai Bendruomenės darbą niekada nebuvo įtraukti, beveik niekas iš jų į rinkimuose nedalyvavo. Jiems treptinių tradicijų ir siekiai, o tuo labiau — politinės kovos, yra visai nesuprantamos, o niekas jų ir nesirūpino jų informuoti. O kas gi pastatė bažnyčias ir mokyklas, kas įsteigė laikraščius, lietuviškas organizacijas, kurios žadino lietuvių, be dar senai prieš mums Amerikon atvykstant? Tad ar tuos lietuvius galima nuošaliai palikti?

Be to kalbant apie tremtinius, margoje jų masėje yra daug idėjų, politinių, kultūrinių, švietimo ir socialinių

grupių, kurioms rinkimai lygios reprezentacijos negali garantuoti. Nėra dar išdirbta tokių rinkimų taisyklių, kurios neleisčiau siveisti grupinei dominacijai.

Pereituose JAV LB Tarybos rinkimuose viena ideologinė grupė pajėgė sukurti savo "aktyvistus", kad rinkimus žut ar būtų laimėti, to jie ir atsiekė. Išrinktieji jų kandidatai vėl išvystė aktyvią akciją savi "valdžiai" sudaryti. Pradėta paistyti tik tos vienos grupės politikos, priešingos nuomonės buvo pamintos ir paniekintos, o protestuojantieji prieš vadukų neįsaiškes buvo vadinami "aiskylėliais". Taurios Bendruomenės atstatymo pastangos buvo vadinamos "ardymu". Noras kalbėti ir aiškintis buvo ignoruotas, nutarta laukti, kol protestas savaime nutils, ir kada vėl vadukai savo kromelį galės tvarkyti, kaip jie nori. Deja, galime užtikrinti, to nebus!

Na, bet ar mes pasimokėme iš tokių "tobulų" rinkimų? Ar užklišome spragas, rinkimus piktnaudoti? Ne! Bet jau ir vėl nauji rinkimai paskelbti, kurių taisyklės nepagerintos ir spragos suklybams daryti nesutvarkytos. Tad ateinantieji rinkimai ir vėl teisybės ir visuotinio visų lietuvių apjungimo atžvilgiu nieko gero nežada. Ir vėl "aktyvistai" galės mums savo kromelį užkrauti, ir vėl rinkimai patarnaus tik dabartinės maišaties pratiesimui, gal ir jam žinimui.

Susipraskime, kol dar laikas. Gana skaldyti ir silpninti lietuvių jėgas lietuvių veiklos barer! Todėl aš nuoširdžiai siūlau: ne vienam doram lietuviui į šitokius rinkimus neiti! Neleiskime laisvės vardu mums vienos grupės hegemonijai brukti! Yra ir kitų būdų gerai, reprezentatyviai ir patrijotinei JAV LB Tarybai sudaryti. O pirmiausia, reikia sėsti prie bendro visų grupių ir srovų pasitarimų stalo, ir nutarti kaip iš viso Bendruomenė turėtų kurti savo struktūrą, vieningą darbą, ir tvarkingą administraciją!

Jau buvo bandyta bendruomenę reorganizuoti, jau yra visuotinės ir doros bendruomenės užuomazga, prie kurios berikiama dėtis ir jai talkininkauti, kad ji apjungtų visus lietuvius, čia gimusius, senus ateivius ir tremtinius. Reikia tą bendruomenę paversti visų lietuvių šeimą išseivijoje ir kurti naujus, švietimo ir socialinių tvirtus ir teisingus organizav-

moni pagrindus. Reikia užtikrinti, kad bendruomenėje nebūsi nei sunų nei posūnių patrijotinių lietuvių tarpe, kad nepriimtini bus tik tie, kurie eina prieš tautos interesus.

Atkurta stipri ir visais lietuvių reprezentuojanti bendruomenė turėtų kelti balsą prieš šių laikų negeroves, turėtų viešingai ir patrijotiškai kovoti su Lietuvos okupanto brūkama "kultūrinio bendradarbiavimo" ideja. Ne visa, kas lietuvių lūpmis ir lietuvių kalba mums peršama, yra naudinga Lietuvos laisvės atgavimo kovos reikalui!

O yra tragiškų įvykių štai, neseniai New York'e enkavedistai ruošė ir pravedė Čiurlionio minėjimą, lietuvių dailininkas — tremtinys ten skaitė paskaitą, o lietuviškų organizacijų, netgi ir JAV LB vietinės Apygardos valdybos nariai dalyvavo klausytojų tarpe. Kvietėms amerikiečiams ir Jungtinių Tautų atstovams buvo bandoma parodyti, kad štai — Lietuvoje viskas gražu, mes drauge su okupantu dirbame, ir kas gi ten protestuoja prieš Lietuvos okupaciją? Ar tai ne išdvyštė?

Bet aš nesmerkiu atskirų asmenų. Nuomonės yra skirtingos dėl faktikos ir veiklos metodų. Atleiskime tiems, kurie nesupranta ką daro, bet kurių valia yra graži. Tačiau mes jokiū būdu negalime toleruoti pačių išdvykusių veiksmų! Aš smerkiu stoką tvirtos patrijotinės linijos mūsų bendruomenės lig šiolinėse veiklose. Gairės. Tai yra pridėtinė priežastis, dėl kurios bendruomenę reikėjo teor ganizuoti.

Bendruomenė turėtų aiškiai protestuoti prieš kultūrinio ar kitokio bendradarbiavimo su okupantu pasireiškimus. Mes galime bendrauti su lietuviams krašte, galime juos remti ir šelpiti. Betgi bendravimas su savais ir bendradarbiavimas su okupantu tarnauja čia, yra du skirtingi dalykai. Gražu lankyti sergantį brolių Lietuvoje, bet žiauru lankyti okupanto tarnų ruošiamuosiu balsuose iš po to rėkti: "jėms nieko netrūksta". Taip, komisarams nieko netrūksta, bet pavergtiems broliams lietuviams tenka ir ašaras, priepasidėjus ir nedaktelių iššauktas, slėpti, kad ne tik komunistai, bet ir "amerikoniečiai lietuvių — lankytojai" nepamatyti.

O ką darome čia pat Amerikoje? Švietimo Valdyba vakams lituanistinėse mokyklose bruka komunistų propagandą kvepiančius vadovėlius, niekindami Lietuvos laisvės laikotarpio vaizdą, suniveliodami tuo

(Nukelta į 5 psl.)

bolševikų agentų, anglų karininkų uniformoje, buvo išbuto iškvietas ir jau nebegrižo. Apie jo tolimesni likimą neturiu žinių.

Jis buvo sumanus karininkas, bet ne politikas. Įtrauktas į 1934 m. birželio mėn. 7 d. voldemarininkų perversmą, nukentėjo Smetonos apvilnas, — pridėjo nebausti, jei kariuomenė bus grąžinta į kareivines, — grąžino, bet nubaudė mirties bausme, karo lauko teisme bausmė Smetona dovanoję, iš kariuomenės išėjo ir privačiai gyveno savo ūkyje. Kariuomenės Vadas turi būti politikas, bet ne politikuojantis, Kubiliūnas buvo priešingų kvalifikacijų

II) DIPLOMŲ ĮSITEISEJIMAS

Šioje vietoje man tenka kiek pertraukti savo tarnybos eigos aprašymą ir pereiti į diplomų, užsienyje baigusių inžinierių bei architektų, įsiteisėjimą.

1926 m. rudenį mudu su dipl. inž. Broniūn Banaičiu, baigusiu Vokietijoje, Darmstadt'o, Aukštųjų technikos mokyklos elektronikos skyrių, bandėva įstoti į Lietuvos inžinierių sąjungą. Nuėję, nustatę priėmimo valandą, radom ten rusiškai besikalbančius du asmenis. Parodę savo diplomus ir pasisakę kokių reikalų atėjova, lietuviškai kalbantys paparsė palikti diplomus ir patarė užėiti už kelių dienų išdavų sužinoti. Vėliau pasiaukėjo, kad rusiškai kalbantysis buvo prof. Songaila, lietuviškai kalbančio pavardės neteko patirti.

Nuėję po kelėtos dienų, radova tik vieną poną, kuris grąžino mudviej diplomus ir pasakė, kad į Inžinierių sąjungą mudu priimti negali, turime gauti Technikos fakulteto diplomų pripažinimą, tuomet galėsime būti priimti. Tai buvo mudviej didelė staigmena! Atrodė nerimta ir nepateisinamas Inžinierių

nSąjungos, profesinės organizacijos, nusikratymas ne laikyti lygiaverčiais Vokietijos Aukštųjų technikos mokyklų (Technische Hochschule) diplomus su šiais Lietuvos universiteto technikos fakulteto, kai Lietuvos jaunojo universiteto technikos fakultete dėstė dauguma tik Rusijos mokyklų eiliniai inžinieriai, tik vienas, kitas Technikos instituto profesorai — Songaila, Vasiliauskas, Jodelė, Jankauskas, o be to, kodėl Inžinierių Sąjunga reikalavo Technikos fakulteto pripažinimo, bet ne vyriausybės, kai, pav., Susisiekimo ministerija, mano ir Banaičio diplomus faktiškai pripažino, mokėdama 10% prie algos aukštojo mokslo priedą? Po tokio pasielgimo nutarėva Inžinierių Sąjungos nebevarginti.

Pirmas, tačiau, straipsnis dėl tokio Inž. Sąjungos neteisingo, nekorektiško ir nedraugiško su jaunesniais kolegomis, pasielgimo, tilpo tautininkų žurnale — Lietuvyje, Smetonai praktiškai jį redaguojant. Tą straipsnį iš Banaičio priėmė pats Smetona ir įdėjo į žurnalą. Prasidėjo spaudoje diskusijos dėl Rytų ir Vakarų mokslo metodų, pažiūrų vertinimo. O nepavykus Vakaruose baigusiems inžinieriams bei architektams surasti bendrą kalbą bei bendradarbiavimą su Rytuose — Rusijoje — baigusiais, senesniais kolegomis; vakariečiai įsisteigė — Lietuvos diplomuotų inžinierių ir architektų draugiją. Pilnateisė, registruota draugijų sąrašė, ji veikė pagal savo įstatus, šaukdama susirinkimus, ruošdama paskaitas bei gindama narių, užsieninėse baigusiųjų, reikalus: leido žurnalą — Technika ir ūkis.

(Bus daugiau)

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKIJ, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Polaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima liguos pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEmlock 4-5949
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, trečiadieniais, šeštadieniais 8-3 val.
ir seštat, tikrai susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

REZ.: GI 8-0873
DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0007.

TEL. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
SPECIALYBĖ AKIJ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 567-4605 ir 489-4441
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
5214 N. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Rezidencijos: PR 6-9861
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPECIALISTAS
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, penktadienį, 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Prima liguos pagal susitarimą. Del valandos skambinti telefon. HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefon. GI 8-6195.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PProspect 6-5084

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJENAS

LE TARYBOS.

(Atkelta iš 4 psl.).

laiku padaryta pažanga, laidinčiai keldami entuziazmą del neva tai komunisto rusko įvestos "gerovės"! — O ir del pačios laisvės atgavimo kovos, juk bendruomenininkai — siūlo siūsti rezoliucijas! Jungtinių Tautų Organizaciją, kad joje raudonųjų dauguma spręstų Lietuvos okupacijos klausimą ir kad galutinai nubalsuotų, kad rusų veiksmai teisėti. Ir nemato mūsų vadukai, kad tada vi-

GRADINSKAS

GARANTUOTI
RADIJAI
NUO \$8.50

2512 W. 47 ST. • FR 6-1998
Atid. 9-6, pirm., ir ketv. 12-8.
Sekm. ir treči. uždaryta.

GELININKAS
Linksmumo arba liūdesio valandom
(PUTRAMENTAS)

gražiausios gėlės ir vainikai ant-
piu papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GELES VISOMS PROGOMS

Beverly Hills
GELINYCIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apraža
ZEMA KAINA
R. SERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIOJOS SĖIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 12:30-1:00 v. popiet. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telefonai: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas. Dažnai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis suradė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygėlę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšči viršeliai, kainą \$2.00. Knygelė jums bus pasiūsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

DEDES ŠERNO GYVENIMO BRUOZAI

YNA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis. Dėdės Šerno gyvenimo bruožai, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausė jo pasakojimų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemą ar vasarą pasakojimams nu-
pirkti Antano Rūko parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžius lietuvių, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jausimais, rašytojo AN-
TO RŪKO lengvas, vaizduos, graži literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų lietuvių gyvenimo ir jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos lietuvių istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kainą 2 dol.
GAUNAMA "NAUJENŲ" ADMINISTRACIJOJE

si laisvės kovos ginklai, bent teisiniai, būtų mums iš rankų išimti.

Gana kentėti laisvės kovos ardyto darba. Bendruomenė turi susikurti sveikais pagrindais. Ne klasingi rinkimai, bet federacinis principas, leidžias Bendruomenės Tarybą sudaryti atstovavimo principu, gali vėl mus vieninti darbu suvienyti. Jeigu buvusios bendruomenės vadukai nori savo graunamą darbą tęsti, tegul jie tą daro vien, tegul nekalba visų lietuvių vardu. Mūsų bendruomenė — turi būti visų lietuvių iš-eivijoje koalicija sutartinam, Tėvynės laisvei atgaunai ir lietuvių bei išlaikyti bendram darbu dirbti!

Pagaliau, sukaupkime drąsą. Lengva yra pasirovui plaukti ir rekti, kad viskas gerai ir jokių reformų nereikia. Bet jei ne-gerovės matote, nebijokite apie tai viešai balsą iškelti. Be baimės ir didžiū balsu susikime: mums naujos klasos, rinkimų ar kitoje formoje, nereikia!

Lituanus

Gautas bėrtaininio žurnalo LITUANUS 1975 metų No. 3 (anglų kalba), kurs leidžiamas jau 21 metai. Žurnalą redaguoja ir leidžia jaunieji lietuviai akademikai, būtent: redaktoriai J. A. Račkauskas iš Chicago State universiteto, Antanas Klimas iš Rochester univ., Thomas Remeikis iš St. Joseph's Calumet College, Fast Chicago; Bronius Vaskelis iš Lafayette College, Easton, Pa.; redakcijos talkininkai (associate) Geniutis Procuta iš Ottawa uni-versiteto, Vanda Balukas-Cifur-lionio Galerija, Chicagoje. Redakcijos štabo nariai — Aldona Žakalskas, Clemente Dedela ir Jonas Kučėnas — biznio vedė-jas.

Apie save Lituanus pasisako esąs meno ir mokslo žurnalas, kurio tikslas kelti ir egzami-nuoti visus klausimus, liečian-čius Pabaltijų Valstybių žmo-nes ir kraštus ir bendras Rytų Europos ir Sovietų Sąjungos problemas. Lituanus žurnalą leidžia Lituanus Foundation, Inc., kurios tikslas yra organi-zuoti, remti ir skelbti Baltijos sritį liečiančius dalykus.

Lituanus įsėina 4 kartus per metus: pavasarį, vasarą, ru-denį ir žiemą. Kaina 8 do-leriai metams, perkant pavie-niui vienas egzempliorius \$2. Spausdinamas Morkūno spaus-tuveje. Lituanus adresas yra 6621 S. Troy, Chicago, Ill. 60629.

Šio numerio turinys: Lietu-vių liaudies meno motyvai šv.

Kazimieris Lietuviai... Chicagoje (ištrauka iš J. Dai-nausko (Itebepausdinamos kny-gos Lietuvių Kapinės, iliustruo-ta); Latvijos Juris Šilenieks Apie keturis lietuvių rašytojus; Lietu-vos general. Konsulo Petro Daužvardžio atsiminimai; Vla-do Šlaito penki eilėraščiai; Al-fredo Senn. Pasikalbėjimas su Jūliu Bielskio (iš Lietuvių Ar-chyvo, dalis III); Mykolo Drun-gos; "Lietuvos Sovietų Socialis-tinė Respublika" naujoje ency-clopaedia Britannica; Baltų Stu-dijų Konferencija Stockholme (1975); Švedijos ministerio pirminiojo prakalba; Estų ir Latvijos memorandumas saugu-mo ir bendradarbiavimo konfe-rencijai Helsinkyje ir Antano Klimo apžvalga trijų tomų žydo Leizerio Rač veikalo — ilius-truotos ir dokumentuotos apie Vilnių knygos, pavadintos Lie-tuvos Jeruzalė (Jerusalem of Lithuania). Dr. Klimas pačio-je ilgos įdomios apžvalgos pra-džioje rašo: "Tai yra viena iš nuostabiųjų knygų, kokių man teko matyti. Joje bandoma at-kurti keli šimtmečiai žydų gy-vavimo Vilniuje, Lietuvos sos-

tineje. Šio stebinančio darbo re-daktorius Leyzer Ran su skait-lingais padėjėjais pašventė 25 metus šiam nuostabiui ir milži-niskam darbui... Joks miestas Lietuvoje — galbūt joks mies-tas Rytų ir Centro Europoje ne-turi tiek daug apie save kaip Vilniaus; stačiai šimtai knygų, albumų, brošiūrų apie viską Vil-niuję, ir rašytų daugelyje kal-bų — lotynų, lietuvių, vokiečių, lenkų, hebrajų, žydų (yiddish), gudu, prancūzų anglų... Joks Lietuvos istorikas, joks žmogus, suinteresuotas Vilniaus istorija, negali apsieiti be šios knygos", baigia Dr. Klimas.

Bendrai, šis Lituanus nume-ris yra turtingas aktualia litu-anistine lektūra.

J. Pr.

• Knygynas yra žmonijos iš-minties aruodas, kur galima ra-miai pasiklaityti, įsigyti žinių. Knygyno lentynų neprikrauna vienas autorius. Ten yra viso pasaulio žinynas.

• Benjaminas Franklinas iš-rado elektrą. Žmogus, kuris iš-rado "miterius", daro biznį.

A. A.

JEAN GRIBAUSKAS

Pagal tėvus Eisin

Gyv. Cicero, Ill.

Mirė 1975 m. sausio 31 d., sulaukusi 61 metų amžiaus.
Gimusi Chicago, Ill.

Pailko nuširdė: 4 dukters — Dorothy Bogdan, žentas Frank, Christina Napoli, žentas Martin, Eileen Peters, žentas Arthur ir Therese Gribauskas, du sūnūs — Joseph Jr., marti Bonita ir Dennis Gribauskas, 4 anūkai bei kiti giminės, drau-gai ir pažįstami.

Kūnas pasarvotas A. Petkaus koplyčioje, 1410 So. 50 Ave., Cicero, Ill.

Antradienį, vasario 3 dieną 9:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į šv. Antano parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. Jean Gribauskas giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojimuose ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuštūdė lieka: dukters, sūnūs, giminės.

Laidotuvių direktorius Donald A. Petkus. Tel. 863-2108.

The all-American frankfurter adapts easily and tastefully to this economical, sure-to-please family dinner. Olive-Frankfurter Skillet Supper is an excellent choice for a low-cost, all-in-one dinner dish, because it costs only about 50¢ per serving for a family of five.

California ripe olives add a pleasing taste and texture, along with tomatoes and green onions simmered in a golden sauce. Cook it all in one skillet and serve it over mounds of thin spaghetti with fresh crusty rolls and butter. For only pennies this dish provides both meat and vegetables for a tasty dinner that goes together quickly and easily.

Choose canned California ripe olives in one of the smaller, pitted sizes for this dish. There are nine sizes to choose from — all the way up to Super Colossal).

OLIVE-FRANKFURTER SKILLET SUPPER

(Makes 4 to 5 servings)

1 1/2 cups canned pitted California ripe olives
1 (1-lb.) package frankfurters
1/2 cup sliced green onions
2 tablespoons cooking oil
1 (1-lb.) can tomato wedges
1 (10 3/4 oz.) can condensed chicken broth
1 small bay leaf, crumbled
1/2 teaspoon basil, crumbled
1/4 teaspoon salt
1/4 teaspoon pepper
1 1/2 tablespoons cornstarch
Thin spaghetti

Cut olives in wedges, cut frankfurters in 1-inch diagonal slices. Sauté olive wedges, frankfurters and onion in oil slowly for five minutes. Add tomatoes, broth, bay leaf, basil, salt and pepper. Bring to boil, lower heat and simmer, uncovered, five minutes. Blend cornstarch with 2 tablespoons cold water. Stir into the hot mixture and cook, stirring until mixture thickens slightly. Serve with hot spaghetti.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENA DIENA BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Neapleiskite savo susirinkimų". — Ebr. 10:23.

Kaip Dovydas nerėjo būti vis arčiau prie padangės (senobinės mal-dyklos) ir artį prie tikrojo ir gyvojo Dievo, taip ir mes, Dievo mylimojo Sūnaus pasekėjai, turime laikytis kuo artčiausiai prie mūsų dangiškojo Tėvo ir mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus. O tai darydami mes norėsime būti artį prie ir draugauti su broliais ir seserimis, ir kuo dažniau dalyvauti šventųjų draugystėje. Kurie stengiasi būti artį prie Viešpaties ir draugauja su jo šventaisiais ir mylimais, tie taip pat norės skelbti ir kuo plačiausiai ga-sinti gerąsias Dievo karalystės žinias. O taip pat darydami jie parodys bro-liams savo gyvą tikėjimą, melą ir paklusnumą ir bus geras pavyzdžias ir kitų padrasintojais.

Kas antrą antradienį Sophie Barcus radijas skelbia švento Rašto tyrinė-tojų aiškinimus.

Visi žino, kad mirtis yra šiurpi ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra ml-rusijė? Į tą klausimą atsako knygtė "Viltis po mirties", kurią gausite nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telefonai: GRovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWNhall 3-2108-9

TRYŠ MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMIS VISTA
REpublic 7-3600 REpublic 7-3601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-MAS DIENA
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE Miesto
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

TRUMPAI

— Frank S. Raubickis iš Gage Parko apylinkės sėkmingai baigė jauno jūreivio apmokymą Mariny korpo mokykloje, San Diego, Cal.

— Mike Novickas, St. Thomas More mokyklos 7-to skyriaus mokinys, laimėjo 1-mą vietą tos mokyklos mokslo populiarizacijos darbų bei projektų parodoje.

— Joseph Judickas, Gage Park Federal Taupymo b-vės sekretorius ir išdėstytojas, išrinktas į Quigley South mokyklos Tėvų komiteto pareigūnų komisijos pirmininku. Las Vegas temomis vakaras ruošiamas vasario 28 d. mokyklos kavinėje.

— J. Virbalis, A. Jonaitis, B. Gražulis, J. Mikonis, K. Ziedonis, F. Eidimantas ir O. Jokubaitienė išrinkti LB Ohio apygardos valdybos. S. Laniauskas, P. Razgaitis ir V. Čyvas išrinkti priežiūros komisijon.

— Milda Kuocikevičiūtė yra jauniausia Amerikos Lietuvių Tarybos narė, atstovaujanti Amerikos Studentų Sąjungai. Ji yra baigusi Marijos aukštesnės mokyklą, kartu su tos mokyklos delegacija dalyvavusi Christian Anti-Communist Crusade ruošiamame prieškomunistiniame seminare. Taip pat ji yra aktyvi Pabalsiojo studentų sūriėjimo bei veiklos vystymo sąjūdyje.

— Giliaras Urbanas, Box 272, Sta. B, Toronto M5T 2W2, Ont., Canada, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio veikėjas, atstovauja leidžiamam mėnesinio laikraščio anglų kalba "Speak Up". Jame bus įvairių straipsnių, parinktų iš daugelio laikraščių bei žurnalų, yra daug humoristinių dalykų, pajuokiančių komunistų utopijas bei tariamą realizmą ir utopinius realistus. Laikraščiu labiausiai domisi ukrainiečiai taip pat kitų pavergtųjų tautų kilmės kanadiečiai bei amerikiečiai.

— Albinas Rudinskas, dabar esantis Hollywood, Floridoje, savo laiške tarp kita taip rašo:

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIESE" SU DIDELIEMS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00
Minkštais viršeliais tik \$2.00
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTĀ KULTŪRA — ŽIAURŲS ŽMONES. Kelionės po Europą išpūdi. Dabar tik \$2.00

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsikuntus čekį arba money order.

NAUJIESE,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENE — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.
MAISTAS IS EUROPOS SANDĖLIŲ.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIESEMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, geriant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviškos spaudos išlikimui skelbiamas Naujų skaitytojų vėjus.

NAUJIESEMS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtųjų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų įgaliotais.

NAUJIESEMS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendrąsias institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJIESEMS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems įdomios, naudingos ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, geroje draugijoje girti Naujienos yra mada. Lai ta mada tampa įsipareigojimu.

Todėl Naujų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuviškos spaudos pirmūnus pavyzdžiui užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos lietuviškos spaudos pavergtųjų Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviškos reikalo renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusei metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusei metų — \$14.00, vienam mėn. — \$2.50. Užsienio — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIESEMS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratą, Jubiliejinio vajaus progą paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus progą prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____

"Naujienos dabar yra labiausiai reikalingos šiuose pasimetimo ir netikrų pranašų laikuose. Jos ne tik kovoja su mūsų gimtojo krašto pavergtėmis, bet ir sėkmingai pasipriešina kai kuriems vadistiniams veikėjams ir jų organizacijoms, norintiems mus visus suvartyti į vieną kolchozą, vadovaujamą vienos organizacijos ir vieno vado, lyg nežinodami skaudžios praeities. Visi demokratinio nusistatymo lietuviai turėtų užsisakyti ir palaikyti Naujienas". Dėkui už laišką ir už 10 dol. auką.

— Čiurlionio Darbų Skaidrės, rodytos Museum of Contemporary Art, Čikagoje, Čiurlionio minėjimo progą dabar yra duplikuojamos didesniu skaičiumi. Besidomintys šiuo rinkiniu prašome kreiptis į: Čiurlionio Darbų Skaidrės, 6721 S. Rockwell, Chicago, Ill. 60629.

— A. J. Alekna, North Miami Beach, Florida, prašedamas prenumeratą, atsikuntė Naujienų paramai 4 dol. Miami apylinkės tautietis užsisakė Naujienas vieneriems metams, bet pavarde prašė neminėti. Dėkui už auką ir už dėmesį.

— Dr. Antanas Gussen-Gustainis, naujausios knygos "Atsiminimai ir Mintys" autorius, lankėsi Naujienose ir ta progą, kaip visuomet, teikė auką Naujienų paramai. Gražiai išleista 260 psl. knyga "Atsiminimai ir Mintys" yra gaunama Naujienose ir kainuoja 8 dol. Taip pat yra gaunamos ir kitos Dr. A. Gussen — Gustainio parašytos knygos.

— A. Girdauskas iš Marquette Parko apylinkės, prašedamas prenumeratą, atsikuntė Naujienų naudai 4 dol. auką. Tos apylinkės viena ponis išbandymui Naujienų jas užsisakė 3 mėn. Ponia Anna Jagminas iš Bridgeport apylinkės atsikuntė Naujienų paramai 3 dol. Tos apylinkės tautietis užsisakė Naujienas vieneriems metams, bet pavarde prašė neminėti. Dėkui visoms ir visiems.

CICERO

Būkimė vieningi

Alto Cicero skyriaus vadovai vadovaujant, šauliams ir kitoms patriotinėms organizacijoms — talkininkaujant, Lietuvos Nepriklausomybės šventės progą, vasario mėn. 14 d. 12 val. prie Cicero miesto rotušės bus iškilmingai iškilta Lietuvos tautinė vėliava.

Prašome visas Ciceroje veikiančias patriotines lietuvių organizacijas ir pavienius asmenis parodyti svetimtautiams, kad esame solidarūs, vieningi ir šiose viešose iškilmėse skaitingai dalyvauti.

Vardan tos Lietuvos...

Dr. Petras Atkočiūnas,
Altos Cicero Skyr. Pirm.
Stepas Pakauskas,
Sekretorius

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYK IR DEMOKRATINI
DIENRASTI "NAUJIESEMS"

Every year we fail
to educate thousands
of potentially
successful citizens
because they're
mentally retarded.

And we're supposed to
be so smart.

Do something. A free booklet
will tell you how you can help.

Write: The President's Committee
on Mental Retardation,
Washington, D. C. 20001.

Name _____
Address _____
City _____
State _____ Zip Code _____

Published as a public service in
cooperation with The Advertising Council.
AD MAT NO. MR-41-47
(2 columns x 36 lines)

SLA 134-tos Moterų kuopos veikla

Kuopos susirinkimas

SLA 134 Moterų kuopos pasirinkimas 1975 metų susirinkimas įvyko gruodžio 13 dieną. Susirinkimas buvo gausus ir darbingas. Aptarta daug svarbių reikalų.

Nutarta paremti lietuvišką spaudą ir padėti už veltui garbinimą. — Naujienoms Sandrai ir Sofijos Borkus radijo programų leidejai A. Daukus. Taip jau pasakėta auką vėlimams, vėžio, širdies ir polio ligoniams ir Amerikos Lietuvių Tarybai.

Be to, už paramą kuopai išreikšta padėka Chicago Savings & Loan, Mutual Federal Savings & Loan, St. Anthony's Savings & Loan, taip pat Mr. ir Mrs. S. Yanas hardware krautuvės paviniškams; Mrs. Jean Vance laidojimo direktorei ir Ann Kuelto. Taip pat pareikšta nuosirdi padėka Paulinai Ansevičienėi ir jos sesutei Anei Tamulytei, kurios atsilankiusios į savo svaiznės (švogerkes) Al. Uzemek laidotuves vietoje gėlių parėmė kuopą su \$30 dolerių širdingas ačiū!

Baigus svarstyti kuopos reikalus buvo prarastos nominacijos renkanti pareigūnus į SLA Pildomąją Tarybą.

Po nominacijų sekė kuopos valdybos rinkimai. Valdyba perrinkta beveik visa ta pati: Helena Čižauskienė, pirmininkė; Monika Stanaitienė vicepirmininkė; Kristina Austin finansų sekretorė ir išdėstytoja; Agota Halek protokolų raštininkė; Katie Jakubkienė ir Helena Bučinskienė išdėstytojos. Garbės padėkotojos: Kristina Austin, S. Adomaitienė, H. Bučinskienė, H. Čižauskienė, M. Stanaitienė, M. Pašienė ir J. Gulbinienė.

Atsistojimu ir minutės, tylos pagerbtos mirusios kuopos narės, o sergančioms narėms palinkėta greit pasveikti. Baigiant susirinkimą pirmininkė padėjo kuopos narėms, kurios taip nuoširdžiai dėl kuopos dirba ir aukojasi, palinkėdama visoms linksmų ir laimingų švenčių ir visą susirinkimą pakviė prie gausiai paruošto Kūčių stalo.

Geroje nuotaikoje, besivaizniant kuopos narė p. Zuzana Juskevičienė pasakė turiningą kalbą. Ji yra ne tik gera kalbotoja, bet ir daugelio organizacijų veikėja, taip pat gabi plunksnos darbuotoja. Taip ne justė nepajutome kaip greit tas laikas bėga. Apsidalinusios dovanelemis ir viena kitai linksmų švenčių linkėdamos nenoromis skirstėmės į namus. Tad, mielos narės, iki pasimatymo sekančiame kuopos susirinkime, kurs įvyks Chicago Savings patalpose 6245 So. Western Avenue.

Narės prašomos gausiai dalyvauti.

Helen Čižauskienė,
pirmininkė

"NAUJIESEMS" KIEKVIENO
LIETUVIO
DRAUGAS IR BŪDULIS

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

KELIONIŲ ATSTOVAI

Bostono kelionių agentūra ieško lietuviškai kalbančių moterų ir vyrų padėti organizuoti Chicago apylinkėse keliones, mitymas, numatytiems ekskursijoms į Lietuvą, Dirbti pilną arba dalį laiko. Sėkmingi kandidatai gaus atlyginimą su ligų atlyginimu (commission), apmokymą ir kelionių privilegijas. Informacijos rašyti:

ALGIS MITKUS
8 WHITE OAK RD.
NEWTON, MASS. 02168.
Skambinti collect. Tel. 617 - 237-5502.
Po 6 val. vak. tel. 617 - 969-1190.

MISCELLANEOUS FOR SALE

Įvairūs Parduodami

PARDUODAMA
SOPA IR KOKTEILIO STALĖLIS
Telsaui tel. 476-6640

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkių reikia

REIKALINGA MOTERIS: prižiūrėti butą moterų prie Lemonto. Skambinti po 8 valandos vakaro iki vidurnakčio. Tel.: 257-2044

SINIVYS SASVLS

4612 S. Paulina St.
SAVOTYKAS
LIETUVIS

• Chicago Anglijos - Britanijos Lietuvių klubo UZGAVENIŲ BANKETAS įvyks 1976 m. vasario mėn. 14 d. 7 val. 30 min. vakaro Jaujimo Centro didžiojoje saleje.
Mėninė programa atliks solistė Prudencija Bičienė.
Sokiams gros orkestras "Vytis".

Salta - šilta vakarienė. Įėjimo auka \$7.50.

Norintieji šiame Uzgavėnių Bankete dalyvauti, prašomi bi-lietius įsigyti iš anksto, skambinant šiais telefonų numeriais: dienos metu LA 3-9084, vakarais 297-0108.

Klubo Valdyba (Pr.)

SKAITYK IR KITAM PATARK

SKAITYK IR DEMOKRATINI
DIENRASTI "NAUJIESEMS"

FORESTS CAN'T

FIGHT FIRES

HELP STRENGTHEN
AMERICA'S PEACE POWER
BUY U.S. SAVINGS BONDS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIŠ NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS -
NOTARIATAS - VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

3 BUTŲ PO 4 KAMBARIUS

mūrinis, 2 auto garažas. Gazo pečiai

šildymas. Brighton Parke.

3 BUTAI IR KRAUTUVĖS

PA-TALPA. Medinis, gerai apžiūrėtas

namas Brighton Parke centre.

SIMAITIS REALTY

Insurance, Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

— Naujienas galima užsisa-

kyti telefonu, skambinant ad-

ministracijai darbo valandomis.

Taip pat kviečiama skambinti

arba rašyti prašant siųsti susi-

pažinimui. Platinimo vajuas

proga Naujienos yra siunčiamos

susipažinimui 2 savaites

nemokamai pagal gautus pagei-

davimus ir galimų skaitytojų

adresus.

(Pr.)

The Lithuanian American

Community of the United

States, Incorporated

JAV LB

CENTRINE RASTINĖ

Atidaro nuo 7:00 iki 9:00 val. vak.

kasdien (nuo pirmadienio iki penk-

tedienos).

2951 W. 63rd ST., CHICAGO,

ILL. 60629. Tel. 436-7878

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos

visoms progoms.

2227 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

Siuntiniai į Lietuvą

ir kitus kraštus

P. NEDŽINSKAS, 4065 Archer Ave

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Didžiausias kailių

pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką

Chicagoje

NORMANA

BURŠTEINA

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489

(buto)

185 North Wabash Avenue

2nd Floor Chicago, Ill. 60601

Help Keep

Our Economy

Strong

BUY U. S. SAVINGS BONDS

SKAITYK IR KITAM PATARK

SKAITYK IR DEMOKRATINI

DIENRASTI "NAUJIESEMS"

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS

NAUJIESEMS